

Romantik i Hamborg

Blot fire en halv times togtur fra København ligger Hamborg som alt for overset weekenddestination. Netop nu og indtil 1. april er der særligt god grund til at løse billet, nemlig en ekstraordinært omfattende udstilling på Hamburger Kunsthalle med den romantiske maler Caspar David Friedrich

Af Mille Collin

Toget triller ind på perronen præcis kl. 14, og vi går ud for at praje en taxi og får med hånden i vejret øje på et stort banner med navnet Caspar David Friedrich. Hamburger Kunsthalle ligger klos op ad banegården, så vi aflyser droschen og beslutter at tage chancen og museet først, også selvom vi har booket tid fra 16-19. Vi forvilder os ind i museets enorme samling og kommer igennem smukke rum med malerier af Rembrandt og Goya, Monet, Degas, Renoir og Gauguin, Paula Modersohn-Becker og Edvard Munch, Max Ernst, Sonia Delaunay og Barbara Hepworth, og når først Friedrich lidt i fire, hvor der venter 60 malerier og over hundrede tegninger.

Den venlige vagt beder os vente til klokkeslættet "for jeres egen skyld", for den stort anlagte udstilling med en af historiens største romantiske malere, er populær. Vil man undgå samme oplevelse som med Mona Lisa på Louvre i Paris, der ikke er til at komme tæt på i menneskemængden, er det godt at booke tid og holde den.

Ved indgangen til udstillingen, der er bygget kronologisk op, mødes man af en række portrætter af Caspar David Friedrich, malet af hans samtidige som f.eks. Gerhard von Kügelgen.

Friedrich (1774-1840) er fremstillet med et fast blik i de grønne øjne, let løftet venstre øjenbryn og et sæt sært krøllede bakkenbarter, der må have været højeste hårmode omkring 1810. Han ligner en mand, der tager sig selv højtideligt og ikke lader sig hindre af ufremkommelige bjergskråninger iklædt laksko og spænder og velourjakke med revers.

Naturen i hovedrollen

Friedrich maler med den store pensel, for det er følelser, der skildres: Hjerte, der rimer på smerte, storladent, voluminøst og svulstigt. Her er der ikke tale om en lille alpeviol eller et solstreg på en kind, men om storslået natur gengivet netop sådan: Brusende floder, knejsende bjerge, berusende solnedgange, forliste skibe på øde kyststrækninger, ruiner belyst af skinnet fra en fuldfed måne, og en ensom beskuer så lille, at (magt) forholdet mellem menneske og natur ikke er til at tage fejl af. Med det ændrede han på tidens opfattelse af naturen som baggrund til at lade naturen være selve motivet. Han var blandt en af de første kunstnere, der malede vinterlandskaber – med trøstesløse, afpillede, nøgne og døde træer.

"Kunstnere skal ikke kun male det, han ser for sig, men også hvad han ser inden i sig selv. Hvis han ikke ser noget i sig selv, bør han også afholde sig fra at male det, som han ser foran sig," sagde Friedrich og malede sit eget indre sjæleliv, der skiftede fra grønne bjerge og blå himmel til sorte afgrunde med sylespidse klipper.

Mere end solnedgange

Da Friedrich var ganske ung, 16 år, mistede han sin bror, der gik gennem isen og druknede foran øjnene på ham. Nogle mener, at broderen omkom i forsøget på at redde Caspar David, der selv var i fare på isen. Også hans mor gik bort, da Friedrich var bare syv år gammel, og to søstre døde som børn. Måske derfor blev Friedrich som kunstner optaget af 'det sublime', der hos filosoffer som Edmund Burke og Immanuel Kant blev brugt i forbindelse med

Kunstnere skal ikke kun male det, han ser for sig, men også hvad han ser inden i sig selv

”

Caspar David Friedrich

"The Watzmann", 1824-25, er nok Friedrichs mest kendte værk. Foto: Andreas Kilger

"Chalk Cliffs on Rügen" fra 1818. Foto: SIK ISEA, Zürich Philipp Hitz

TIL 250 ÅRS FØDSELSDAG

FRIEDRICH'S 250 års fødselsdag hylles på Hamburger Kunsthalle med en omfattende udstilling, "Art for a New Age". Herudover fremhæves hans betydning for eftertiden med værker inspireret af Friedrich.

UDSTILLINGEN vises til 1. april. hamburger-kunsthalle.de
Børsen var inviteret af The Fontenay, der ikke har haft indflydelse på artiklen.

Værket “The Monk” af Caspar David Friedrich. Foto: Andres Kilger

Hamburger Kunsthalle har både en virkelig god permanent samling og tiltrækker i disse måneder fulde huse til den store Caspar David Friedrich-udstilling.

forholdet mellem det sansemæssige og det oversanselige. Friedrich følger deres opfattelse, og hans malerier handler altså ikke blot om det æstetiske ved en solnedgang. Det er derimod selve oplevelsen af naturens storhed og det perspektiv, det sætter mennesket i, han maler. Det sublime for Friedrich var muligvis en søgen efter en slags mening med livet, en åndelig forbindelse og en følelse af altings sammenhængskraft, der kunne forklare, eller retfærdiggøre, de lidelser, han som barn og ung var igennem.

Faldet til unåde

De fleste af Friedrichs værker er åbne for fortolkning, særligt på grund af de menneskelige skikkelser, der tit er små og portrætteret med ryggen til. Men-

nesket er i Friedrichs værker en beskuer, som i hovedværket “Wanderer Above the Sea of Fog”, hvor en mand med vandrestok og jakke, der ikke hører bjergene til, skuer over landskabet. Værket, der, når man ser det i virkeligheden, er overraskende lille, er modstridende: Føler manden sig som herre over naturen eller som en del af den? Er han bange eller betaget? Føler han ensomhed eller samhørighed?

Caspar David Friedrich læste på Kunstakademiet i København fra 1794 til 1798, hvor han studerede under Nicolai Abildgaard og Jens Juel, og mange af de tegninger og ætsninger, der udgør halvdelen af de udstillede værker, er fra netop København og omegn. Senere bosatte han sig i Dresden i sit hjemland.

60
malerier er samlet på udstillingen

Hans evne til at fange lys og skygge, hans brug af staffage, altså de menneskelige figurer, hans farvebrug og atmosfæriske gengivelser af fænomener som tåge, måneskin og skyer, gjorde ham efterspurgt som kunstner. Særligt salg til den russiske storfyrst Nikolaj og Alexandra Feodorovna blev af stor betydning, men som tiden og smagen ændrede sig, faldt Friedrich fra tinderne og døde som en fattig mand, der blev opfattet som excentrisk og dateret, og som af venner blev beskrevet som ‘den mest ensomme af de ensomme’.

Insta-egnet

Friedrich forsvandt som bekendt ikke i glemslens tåger, men har for eftertiden været kilde til inspiration for kunstne-

re som Edvard Munch, Max Ernst, Rene Magritte og Anselm Kiefer. Hans oeuvre har gennem tiden været kateboid i politiske og kunsthistoriens vinde og er gået fra skamfuldt til højt æret.

Under Anden Verdenskrig blev hans værker kædet sammen med tysk nationalisme, og først i 1970’erne blev han for alvor fremhævet som et tysk ikon og udstillet på store gallerier verden over. På de sociale medier har han de senere år fået et helt nyt, moderne og meget aktivt liv, hvor folk poserer i bedste Friedrich-stil med tophue og nylonsæt og tekster som “står på en alpetop, kigger på det sner.”

Overnatning med udsigt til floden Alster. Faktisk foregår det meste på hotel The Fontenay med udsigt til vandet.

Der er farverigt med store armbevægelser og klassisk italiensk mad på Edmondo. Foto: Jérôme Galland

Man bliver lidt træt i benene af at traske rundt og se på kunst og butikker, så slut dagen på spaen The Fontenay.

CODE STOP I HAMBORG

SPIS

Café Paris

Hamborgs svar på Brasserie Lipp eller Les Deux Magots i Paris. Indrettet i et tidligere teater fra 1882, med hvide metroflise-beklædte vægge og hvælvede lofter med varieteté-belysning. Caféen har åbent fra morgen til aften, og uanset klokkeslæt serveres der klassiske café-retter som croque monsieur eller salade chevre chaud. cafeparis.net

Edmondo

I en tidligere bank har franske Big Mama Group, der også driver Circolo Popolare i London og Pink Mama i Paris, sidste år åbnet Edmondo, en farverig italiensk restaurant med store armbevægelser og klassiske italienske retter. Maden serveres på italiensk fajance med håndmalede mønstre, og stolene er polstrede og bløde. 70 pct. af menuen er vegetarisk. bigsquadra.com

SHOP

Secondella

Hamborg er en velhavende by, hvilket afspejles i udvalget hos Secondella, som er enhver de-

signelskers drøm: Hele tre butikker med vintage og tøj fra tidligere kollektioner fra brands som Balenciaga, The Row og Alaïa. Sæt god tid af, for udvalget er stort, og op ad trappen mellem de to butikker i gadeplan ligger Secondellas outlet. secondella.de

Mymarini

Bæredygtigt badetøj af superhøj kvalitet med pasformer, der passer til enhver kropstype – og som fremhæver det gode og skjuler det, man helst ikke viser frem. Man kan nu også finde alt fra sommerkjoler til yogatoppe hos Mymarini. mymarini.com

OPLEV

Deichtorhallen

Et af Europas største kunstcentre for samtidskunst og fotografi i de tidligere markedshaller, hvor der blev handlet frugt, grønt og blomster indtil 1984. Frem til 1. april vises udstillingen “Dix and the present” med værker af den tyske maler Otto Dix, der er særligt kendt for brutale fremstillinger af Første Verdenskrigs grusomheder. deichtorhallen.de

Museum für Kunst & Gewerbe Hamburg

Hamborgs kunstindustrimuseum viser kunsthåndværk og design fra antikken frem til i dag. Se f.eks. frem til udstillingen “Ornament Exemplary Beauty” 28. april med udsmykning som tema og med værker som tapet, spejle, fliser og tekstiler. mkg-hamburg.de

Planten un Blomen

Midt i byen ligger den enorme byhave Planten un Blomen, der bl.a. den har største japanske have i hele Europa, en botanisk have og en apoteker have. Det er et godt sted til en kaffepause om sommeren – og til at stå på skøjter om vinteren.

SOV

The Fontenay

Det femstjernede hotel The Fontenay ligger på den modsatte bred af Alster-floden end centrum. Det føles derfor lidt som at bo i udkanten af byen, selvom man går derind på ti minutter. Man skal lede længe efter et lignende niveau af service og de store, lyse værelser med egen altan og tunge dundyner. På sjette etage ligger hotellets spa med indoor/outdoor pool, finsk

sauna, dampbad og spa-senge med udsigt over byen. Man kan desuden spise på hotellets to restauranter, hvoraf den ene har to stjerner i Michelin-guiden, eller tage en drink i tagbaren, hvor man kan skåle til solnedgang over floden og Hamburgs skyline. Sæt god tid af til morgenmaden, en overdådig buffet med alt fra glutenfrit brød til nødder, croissanter og Nutella, og a la carte bestilling. Fra 2300 kr. for et dobbeltværelse. thefontenay.com

REJS

Tag toget

Det lyder af lang tid, men 4,5 time suser afsted som landskabet uden for vinduet. Hamborg banegård ligger midt i byen, hvorfra man kan gå til det meste. I Hamborg kan man købe et Hamborg Card til transport på færger, busser og tog, og det giver rabat på diverse museer, restauranter og attraktioner. Der går direkte tog fra Københavns Hovedbanegård til Hamborg Hbf fem gange i døgnet. Husk at booke pladsbillet til 30 kr. Det koster ca. 975 kr. t/r pr. person. dsb.dk hamburg-travel.com